

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2019. gada 13. decembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Jura Krasovska
(turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu
(pieteikums Nr. 162/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.² panta pirmās daļas vārdus “kas sodu izcieš daļēji slēgtā cietuma soda izciešanas režīma augstākajā pakāpē, atklātajā cietumā vai audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem” (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta otrajam teikumam un 96. pantam, kā arī par spēkā neesošiem no 2019. gada 8. jūnija.

2. Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.² panta pirmā daļa noteic:
“Notiesātais, kas sodu izcieš daļēji slēgtā cietuma soda izciešanas režīma

augstākajā pakāpē, atklātajā cietumā vai audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, ar rakstveida iesniegumu brīvības atņemšanas iestādes priekšniekam var lūgt atļauju īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju līdz piecām diennaktīm sakarā ar tuva radnieka nāvi vai smagu slimību, kas apdraud slimā dzīvību.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic, ka, izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzējs iepriekš jau vērsies Satversmes tiesā ar pieteikumu Nr. 109/2019 par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. un 96. pantam. Izskatot minēto pieteikumu, Satversmes tiesas 3. kolēģija ar 2019. gada 10. septembra lēmumu atteikusies ierosināt lietu, jo pieteikumā nav bijis ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. un 96. pantam (*sk. lēmuma 7. punktu*).

Izskatāmajā pieteikumā salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu ir mainīts pieteikuma juridiskais pamatojums. Līdz ar to Satversmes tiesas kolēģijai ir no jauna jāpārbauda pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka izcieš brīvības atņemšanas sodu slēgtā cietuma soda izciešanas režīma vidējā pakāpē. Apstrīdētā norma neparedz tiesības notiesātajiem, kas sodu izcieš slēgtajā cietumā, īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju saistībā ar tuva radnieka nāvi. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka tādējādi ir aizskartas viņa tiesības uz privāto dzīvi un pārkāpts diskriminācijas aizliegums uz dzimuma pamata. Citiem vārdiem, apstrīdētā norma aizskarot viņam Satversmes 91. panta otrajā teikumā un 96. pantā noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka apstrīdētā norma paredz izņēmuma gadījumus, kad notiesātajam ir tiesības īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju saistībā ar tuva radnieka nāvi. Tajā nav paredzētas tiesības īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju notiesātajam, kas sodu

izcieš slēgtajā cietumā. Tādējādi ir spēkā Latvijas Sodu izpildes kodeksa 41. panta pirmajā daļā minētais vispārējais notiesātā obligātas izolācijas un uzraudzības princips, bet apstrīdētā norma izņēmumu uz Pieteikuma iesniedzēju neattiecinā. Līdz ar to viņam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: “Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no brīža, kad iestājās apstākļi, kas var būt par pamatu apstrīdētās normas piemērošanai, proti, Pieteikuma iesniedzēja gadījumā – no tuva radnieka nāves dienas, t.i., no 2019. gada 8. jūnija. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2019. gada 13. novembrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir sniegts faktisko apstākļu izklāsts, kā arī juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta otrajam teikumam un 96. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Latvijas Sodu izpildes kodeksa 49.² panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta

otrajam teikumam un 96. pantam” pēc Jura Krasovska pieteikuma (pieteikums Nr. 162/2019).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2020. gada 13. februārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš